

VOL. 20. ÉV.

20. SZÁM

DETROIT, MICH.

DONGÓ

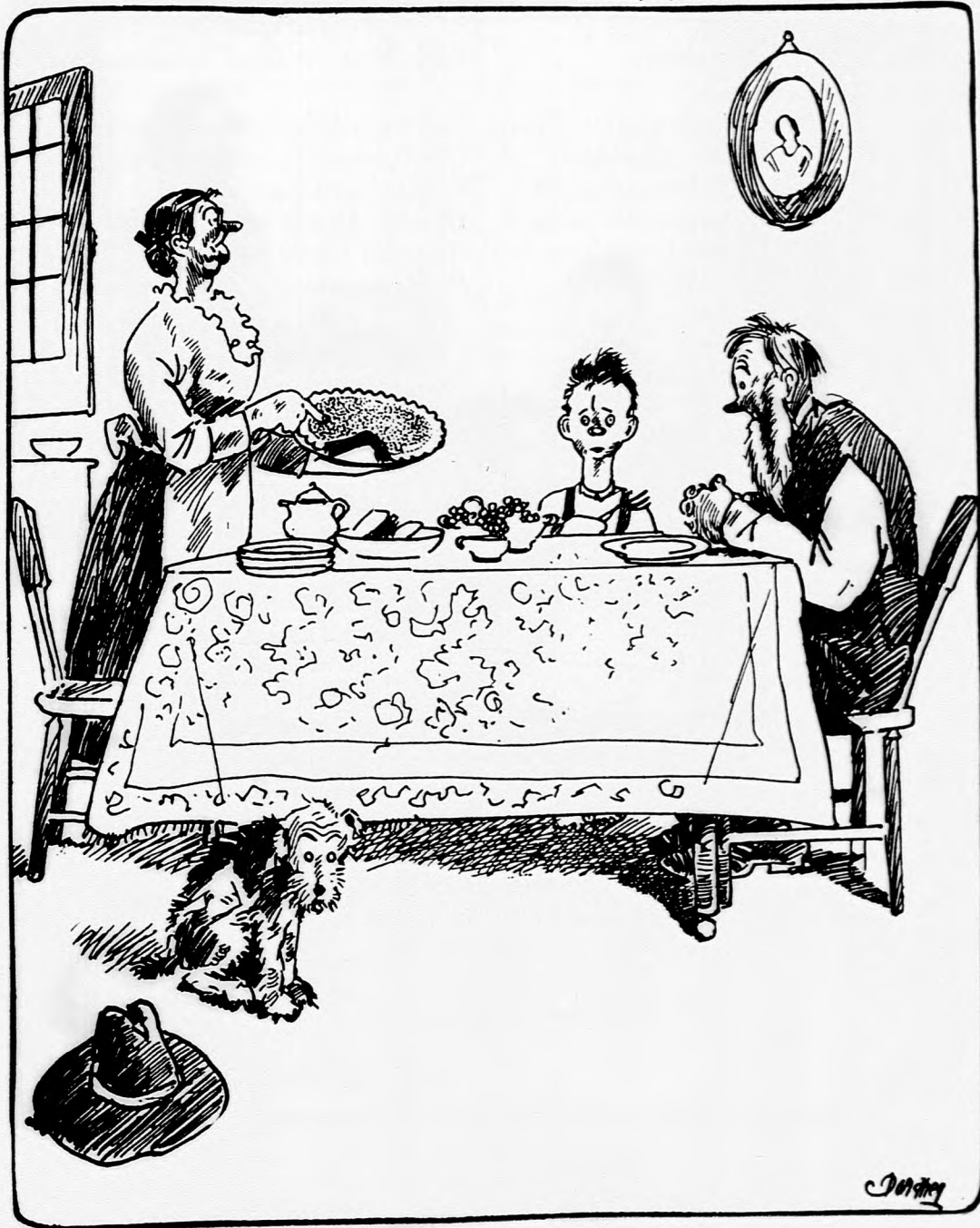
1060—25th STREET, DETROIT, MICH.

ÁRA EGY ÉVRE 3 BETEG DOLL.

November 15
Let 22 dec 15
508 W. 14th St.
Chas. Polak

HÁLAADÁS NAPJÁN

Donahy rajza a Cleveland Plain Dealer ben

Kikérem a cselédkönyvet

Gondokkal barázdált huszonöt esztendő
 Van már a rováson, így tehát illendő,
 Hogy megejtsük végül a számadásunkat.
 Akit az ilyesmi szörnyű módon untat:
 Ezt az írásmat tegye hamar félre!
 Miért olvasná, hogy holmi cselédféle
     Pennarágó népség,
     Kit elfog a kétség,
 Oda mer állani a gazda elébe.

Nemzetes gazduram, küzdő magyar népem,
 A számvetésünket kezdem ilyenképen:
 Huszonöt éve már, hogy hüen szolgálak;
 Roskadni kezdnek az egykor erős vállak.
 Mikor a sort szántom: már kezem is reszket;
 Lelkemet lenyomják a földi keresztek
     S nyúlik a gond árnya...
     Képzetelem szárnya
 Felhőkig felszálló tollat nem ereszthet.

Huszonöt év előtt, mikor elszegődtem:
 Délibábos remény csillogott előttem.
 Hogy kemény ugarba penna-ekét vágтам:
 Verejtékes munkán meggörnyedt a hátam,
 De csak szaporodtak egyre a barázdák.
 Nem törődtem azzal, hogy holmi garázdák
     A vetésbe léptek,
     Ringó kalászt téptek
 S ráadásul még a magvetőt gyalázták.

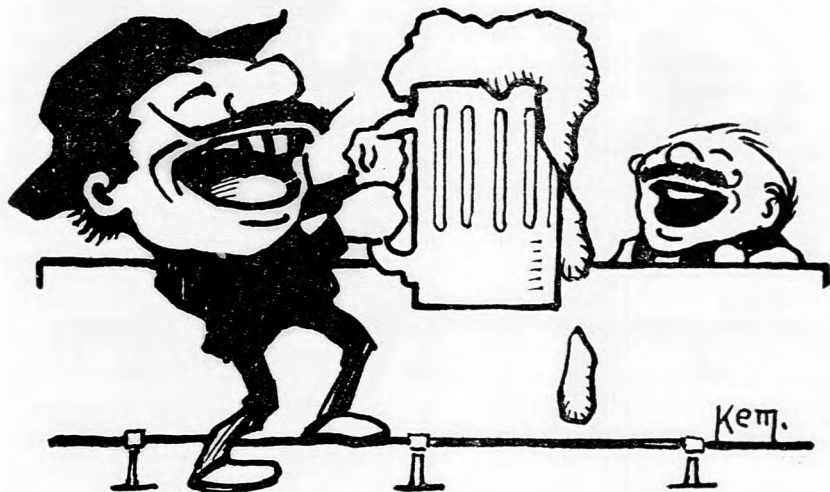
Huszonöt év alatt aratás is akadt,
 De mikor megraktuk a kincses kazlakat:
 Kiették a buzát a lármás verebek;
 Munkás az ocsunál nem kapott egyebet.
 És mikor az orcáján harag pírja égett,
 Vállon veregette a gazda a cselédet:
     "Ha nem adhatok mást,
     A csizma-talpalást
 Szent Mihályra bizton kijuttatom néked!"

Teltek az esztendők. Fekete hajszálak
 Izzadó homlokokon ezüstösre váltak.
 Gondja-baja tenger volt bár a cselédnek,
 De azért ajkáról hangzott vidám ének.
 Ha gazda képére felhőt vont a bánat:
 Pajzán üsztökével rögtön nekitámadt
     S addig üzőgette,
     Addig hessegette,
 Hogy sugara kitört a jókedv napjának.

Barázdát hasító huszonöt év alatt
 A délibáb képe egyenkint elmaradt.
 Kazlak tövén éltek duskálkodva mások,
 S régi cselédnek csak holmi talpalások
 Jártak viszonzásul... Megtelt a rovásunk...
 Haladó reménynek váltig csak sírt ásunk,
     Mig a here gögnek
     Érdemei nőnek...
 Mi nem nőtünk meg úgy, hogy tisztán is lássunk.

Nemzetes gazduram, küzdő magyar népem,
 Hogy a huszonöt év határára léptem:
 Kikérem tőled a régi cselédkönyvet;
 Holmi talpalásért nem szolgállok többet!
 Hogy panasz ne szálljon az öreg cselédre,
 Ócska cselédkönyvért rád hagyok cserébe
     Majd egy újabb könyvet...
     Fájó lelki könyvek
 Nyíló virágokban lesznek beletéve.

KEMÉNY GYÖRGY

VIDÉKI KRÓNIKA

SOUTH BENDBEN a vas megyei bodik elhatározták, hogy kimennek disznót ölteni az ismerős farmerhez. Az egyik bodi szörnyen mondogatta, hogy ő disznóölő volt az óhazában, neki is dőlt az áldozatnak, megszurta három helyen, de a koca mégse bucsuzott el a földi élettől. A disznóölő bodi erre elkérte a farmer puskáját és elkezdett lövöldözni a disznóra, csak hogy a puska madársöréttel volt megtöltve és így a disznó elszaladt. Végre is elkeseledésében kihozta a bodi a nagy fejszét és azzal ütötte agyon a esőkönyös disznót.

Buffalóban az egyik magyar üzletemberrel nagyon elszaporodtak a patkányok s a miszter nem tudta őket egyedül kiirtani s azért beszólt az egyik borbélynak, hogy segítsen neki a hadjáratnál. A háboru öröme természetesen alaposan beszedegettek a holdvilágból és a hadjárat kudarcával végződött. Mikor a borbély hazament, a koszcimereket fejével akarta ültetni a székbe és a talpukat akarta megberetválni.

East Chicagóban az egyik magyarnak plasztrozni kellett volna, csak hogy a miszter sajnálta érte a pénzt. Megfigyelte valahol a plasztrozókat és kisütötte, hogy hiszen az egész plasztrozás csak

gyerekekjáték. Hazament, megcsinálta a plasztot és hozzá akart fogni a munkához, csak hogy a plaszt időközben kővé vált és a szerszámot is fejszével kellett kivágni a "baksziból."

A bányász sztrájk idején annyira megtelt Columbus városa sztrájkolókkal, hogy a columbusiak alig tudtak tőlük mozogni. Mikor azonban véget ért a sztrájk, nemesak a sztrájkolók mentek el a bányavidékre, hanem a columbusiak közül is sokan elmentek, mert esalogatta őket a rövid munkaidő és a nagy fizetés. A városi kényelemhez szokott misziszeknek eleinte nem nagyon tetszett a szénvel való tüzelés, de azért nem hagyták magukat, sőt az egyik elhatározta, hogy kenyereket is maga fog sütni. Bedagasztotta a kenyeret s a nála lakó bodiúnak még a nyáluk is folyt, mikor a friss házi kenyérré gondoltak. A miszisz berakta a kenyereket a sütőbe és sütötte azokat teljes 24 óráig, akkor azután kiszedte, de a kenyér egyik fele még mindig sületlen volt és odatapadt a burdosok szájához. A miszisz erre visszarakta a kenyereket a sütőbe és sütötte újabb 24 óráig, hogy a másik felük is megsüljön.

Columbusban annyira divatba jött a 16 éves lányok születésnap-

jának megülvése, hogy a világ kincséért se mulasztanak el. Az egyik farmerháznál is ilyen ünneplés volt, meghívták a vonós zenekart, azonkívül 12 leányt és 12 legényt s mulattak déltől kezdve másnap hajnalig, bárha csak éjjelig tartott volna a hivatalos mulatság. Egyik szemfüles legény azonban előkerítette valahol a ködmönlevet s még a zenészeknek is olyan széles kedvük lett, hogy a cimbalmos a cimbalom tetejére kuporodott és a húrok helyett a cimbalom oldalát verte kegyetlenül, a bodik meg torkuk szakadtából dalolták, hogy "ne töltsetek, már én többet nem iszom." Ugy kivágták a rezet a bodik, hogy még a 15 mértföldnyire levő városban is ijedten ugrottak fel almukból az emberek.

CZAP GYÖRGY

SZÁRAZ SZALONJA

a West End és Mackie utcák sarkán

DETROIT — MICHIGAN

7882 Mackie Street

Aki még Czap Györgynél se találja magát jól, az menjen el a temetkezőhöz.

Vidéki ismerőseit éppen úgy, mint a helybelieket szívesen látja.

Telefonja: — Cedar 3378—W.

MAGYAROK:

A száraz fináncok vallassanak, ha potyán olvasod a Dongót!

Magyar villanszerelő

A perth amboyi, chromei, cartereti, woodbridgei és környéki magyarság jól teszi, ha a villany-bevezetésnél vagy más villanyos folszerelésnél magyar emberhez fordul.

JAKAB ISTVÁN

94 CENTRAL AVE. Chrome. N. J. magyar villanszerelő, jól, olcsón és pontosan végez el minden ilyesféle munkát.

MUFFOL MISKA

LASSANKINT elgyün mán a karácsony is oszt elmehet a zember kántálni, de rá is fér a zemberre egy kis kántálás ebbe a savanyu világba, amikor a zemberek mindég csak jajgatnak, de azér ha egy kis hoppáré kerül, hát mégis csak megódik a nadrágszíjjat.

Az alpai farmer bodi meg bemuffolt oszt elment dógozni a gyárba, merhogy igen megunta mán a kapálást. Közbe meglátott valahol egy ruhát oszt hazavitte a misziszének. Hát meg is örült a miszisz oszt főzött a miszternek ojjan ködmönlevet, hogy hatfelé állt tüle a két file. Be is kapott a miszter ugy, hogy kapta a főzött káposztás fazekat oszt ugy kivágta, akárcsak a 21-et. Meg is fogatta a miszisz, hogy nem főz több ködmönlevet.

A zegyik alpai bodi meg igen dicsekedett, hogy neki órajtos dóga van, merhogy három konyháron is kósztol. De meg is laccik a bodin, mer ojjan sovány, hogy meg kell neki fogózkodni mikor a gyárba mén, mer más-kép elvinné a szél.

A szót milvóki szalmaözvegy bodinak meg kifelé állt a ruggya osztég burdot keresett. Hát el is komendáltak egy hejre, ahun a miszisz igen szereti a ködmönleves üveget oszt akkor is ugy bekacsintott, hogy kettőnek látta a bodit, aki hamarosan elment, de hogy másfele nem tanált burdot, hát csak visszakerült oszt most ő hordi a baketet a miszisz után, mikor fejni mén.

De nem szavazok mán többet, merhogy nem érdemes. Mán a misziszek is igen elsavanyottak oszt ha soká így mén, hát akkor elmegyek innen a

török szultán feleségeit vigasztalni, merhogy az öreg ijettébe elhorta a frakkot oszt ugy otthatta őket, akártsak Pál a zolájokat.

Leechburgi miegymás

LEECHBURGBAN megkezdődtek a disznóölések, még a bögös is felcsapott böllérnek, csakhogy felsült vele, mert a jobb oldalon kereste a disznó szívet. A disznónak azonban nem tetszett a csiklandozás és elkezdett veszettül visitani. A böllér erre mérgében hirtelen a disznó szájába nyomta a cipő sarkát, a disznó pedig kinjában leharapta a sarkot. A böllér ezért nagyon megharagudott és elkezdte a sarok nélkül maradt cipővel rugdosni a disznó fejét s a sarok kiesett a koca szájából. Később el akart futni a disznó, de a böllér a segédjével együtt ráhasalt és nagykeservesen megadta neki a kegyelem-dőfést. Az áldozat beadta a kulcsot, de a böllér nem hitt neki, hanem körüljárta és egypárszor a farka tövébe is beledőfte a kést, közben pedig ugyancsak mondogatta: "No, hát kell még cipősarok"?! A segéd könyörgésre fogta a dolgot: "Az istenért, ne izélj, mert még belekerülünk a Dongóba"!

A leechburgi és springdalei zenészek már régibb idő óta ki szokták egymást segíteni. A minapában a springdalei zenészeknek valami lagzin kellett volna muzsikálniok s azért tudatták a leechburgiakkal, hogy ekkor és ekkor ott legyenek. A leechburgi zenészek el is indultak, csakhogy a vonat 35 percet késett és a leechburgi cimbalmos felhívta a springdaleieket, hogy várjanak egy kicsit az esküvővel, mert a vonat késik; a springdaleiek pedig azt felelték vissza, hogy már ne is jöjjenek, mert a völegény kámforra vált és már harmadnapja nem lelik. A leechburgi zenészektől most nem tanácsos azt kérdezni, hogy mikor mennek Springdalera lakodalmat muzsikálni?

Az egyik leechburgi üzlet rövid egypár nap alatt harmadik kézre került. A szerencsés harmadik nagykomolyan fogott a munkához és kedvében járt minden miszisznek. Az egyik szomszéd miszisz beállított az új bucserhoz és hust kért. A bucser megkérdezte, hogy milyen hust? A miszisz erre azt felelte, hogy akármilyet. De mégis mennyit? — érdeklődött tovább a bucser. — Hát csak annyit, amennyi egy egérfogóba elég"

— magyarázkodott a miszisz. A bucser levágott egy kis darab hust, bepakolta szépen papirosba és át akarta adni a miszisznek, de az odaszólt, hogy ő megy a városba, hát tegye addig jégre a hust, amíg visszatér. A bucser nagyot nézett és kijelentette, hogy így még ki nem bántak vele mióta az eszét tudja.

ZÁMBÓ PÁL

407 JEROME STREET
McKEESPORT, PA.

Akik McKeesportra kerülnek, ne feledjék el fölkeresni elsőrangú szállodáját és éttermét.

KÉNYELMES SZOBÁK.

ELSŐRENDŰ

MAGYAR KONYHA.

HÜSÍTŐ ITALOK

ÉS SZIVAROK.

Z Á M B Ó P Á L N Á L

nincs hiány magyar barátságban.
A. B. & O. ÁLLOMÁSSAL SZEMBEN VAN A HOTELJE.

Feltámadás előtt

cimen egy szépen kiállított magyar könyv jelent meg nemrégiben.

A könyvben igazán értékes, hangulatos versek vannak s aki szereti a jó magyar írást, az rendelje meg ezt a könyvet.

KÁLNAV FERENC

a "Feltámadás előtt" c. könyv írója.

A KÖNYV ÁRA 75 CENT, s az ára be-
küldhető vagy utalványon, vagy postai
bélyegeken a következő címre:

PROVINCETOWN PRESS

142 W. 23rd St. — New York City

PÁLFI JÁNOS

501 S. Yale St., Detroit, Mich.

A magyar római kath. templom közelében.
Kapható nála mindenféle dohány, szivar
és cigaretta. — Imakönyvek, szobrok és
olvasók. Mindenféle karácsonyi ajándék
és finom cukrok.

VEGYES HIREK

A török szultán ijedtében elhordta az irháját Konstantinápolyból, de otthagya a feleségeit. Most élénken érdeklődik utánuk. Nagy örömeire biztosították arról, hogy dugva tartják őket.

A detroiti Kossuth egylet jubileuma fényesen sikerült, de a nagyközönség még a jubileumra se tanulta meg a hallgatást. Ugylátszik, hogy a közönség csak akkor hallgat, ha fizetni kellene az ujságért.

A novemberi választásoknál ugyancsak alaposan megrázták a régi hodályokat a szavazók. Ugylátszik, hogy lassankint mégis csak kigyúl a világosság az emberi koponyákban.

Az olasz fascisták ugyancsak sommásan intézték el a dolgot Rómában. Egyszerűen elesapták a régi kormányt és odaszóltak a királykának, hogy úgy táncoljon, a mint ők muzsikálnak. És az olasz királyka táncolt, mert most rossz idők járnak a királyokra s néha a tökfilkó is többet számít egy királynál.

Clevelandban alaposan megva-csoráztatták Pedlow kapitányt, most azután olyan kavarodás támadt ebből kifolyólag, hogy a banketezőkkal szeretnék kiadatni az ünnepi vacsorát.

Magyarország megmentésére már újból kitaláltak valami kalandos tervet Amerikában, de a segítés igazi módjában csak még se tudnak megegyezni az amerikai magyarok, akik átkos lidérenyomás alatt nem látják a fától az erdőt.

A Dongó hátralékosai közül sokan olyanok, mint a bivaly, hogyha belefeküsznek a hallgatás mocsarába, hát tüzes vassal se lehet őket onnan kipiszkálni.

Bridgeporton megalakult a magyar köztársasági párt. No, hát mégis csak mozog a föld?!

Trentonban megünneplik a "Függetlenség" című magyar lap fennállásának tíz éves fordulóját.

Hát mégis csak vannak magyarok, akik megbeesülik a magyar írást.

Borah szenátor ugyancsak magyárosan megmondogatta a vénhedt francia "tigris"-nek, már-mint Clemenceaunak, hogy fogja be a száját. Ugylátszik, hogy nagyon lejárt a fenevadak ideje.

GÁRDONYI HALÁLAKOR
GÓRE GÁBOR: No, sógor, hát meghalt a Gárdonyi tekintetes úr!
DURBINTS SÓGOR: Ammán hiba ő. m. a. f. Hát akkor mi lesz velünk?

Uj magyar könyv

Kedves meglepetés érte az amerikai magyarságot a "Feltámadás előtt" című magyar könyv megjelenésével. A könyv szerzője Kálnay Ferenc, aki ezzel a könyvével derék rendet vágott a magyar költészet mezején. A esinos kiállítású és igazán értékes tartalmu könyvet szerezzék meg mindazok, akik szeretik és becsülik az igazán értékes írásokat. A Dongó szeretettel köszönti az új könyvet és annak íróját.

A könyv ára 75 cent és megrendelhető ezen a címen:

Provincetown Press
 142 West 23rd St. — New York City.

Kerestetés

A Dongónál szeretnék tudni a következők címeit: Kocsis János, Kovács Lajos, Ferenczi István, Baráth János clevelandi (Ohio), Tóth István, Nahaj Mike és Pozsik Ágoston windberi (Pa.), Rehman János loraini (Ohio) és Nagy Sándor hooversvillei (Pa.) lakosok címeit.

Aki az illetők címét tudja, legyen szíves azt a Dongónak megírni.

FÖLDIKÉM!

A földrengés rázza ki belőled a betegedet!

GALBOS JÁNOS

9204 Cumberland Ave., Cleveland, O.

Mindenféle száraz hűsítő italok és szivarok kaphatók.

MAGYAROS VENDÉGLÁTÁS.

GALBOS ANDRÁS

8611 Buckeye Rd., Cleveland, O.

Szalonjában a száraz idők mindenféle itala kapható.

Szivarokban és barátságban sincs hiány.

SCHWARTZ B.

2825 EAST 79TH STREET
 CLEVELAND, OHIO.

Hajójegyek minden vonalra.

Pénzküldés a világ minden részébe.

Jogi tanács és közjegyzői ügyek elintézése.

KOZELL JÓZSEF

tudomására adja összes barátainak és ismerőseinek, hogy a 300 Grand Str., cor. 3rd Ave.

alatti saloon helyiséget megvette és azt ujonnan berendezve
ÉTTEREM ÉS LUNCH ROOM-AL

egybekötve, vendégeit a legjobb kiszolgálásban fogja részesíteni. Ne mulassza el meglátogatni ha Pittsburghba jön.

KOZELL JÓZSEF

300 GRAND STREET
 PITTSBURGH, PA.

MURIN JÁNOS

ÓHAZAI PÉKMESTER

325 CONOVER STREET,

DAYTON, O.

Ohio állam egyik legnagyobb magyar sütődéje.

Naponta hazai módon sült, friss kenyér és sütemény kapható a legolcsóbb áron. Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás.

EGYEDÜLI MAGYAR PÉKÜZLET DAYTONBAN!

VETERÁN PESTA

régi amerikai és Zöldfülü Marci

MARCINK, hát mi lesz mán ebül a tyúkicsodás világból? Ahová csak mén a zember, hát mindenütt úgy panaszkodnak a zemberek, mind a gömöri fazekas, mikor feldül a szekere. Hát hiszen nem fenekig tejfel itt minden, de azér mégse kellene annyit panaszkodni, mer sok nyögésnek eccer mégis csak a halál a végi. Némejjik ember azt gondolni, hogy tán öröké fog élni oszt a halált is el tuggya bolondítani, ha egy kis pézi van. Pedig hát boloncság a zegész, merhogy ez a rongy élet csak ojjan, mind a szappan buborék, eccer csak elpattan oszt végi.

Ugyláccik, hogy a zembereket egészen megbolondította a pénz oszt abba bizakodnak a legjobban, pedig hát mán eleget kisült, hogy a pénz semmi, mer lám akinek az ókontriba egy miliomja vót a háboru előtt, hát most mégis szegény ember, mer egy milijom koronája ma van akárkinek, még tán a kódisnak is. Lyobb vóna, ha a zemberek megeresztenék mán egy csöppet a madzagot a pénzes acskón oszt hagy forogna a pénz, mer ha a pénz nem forog, hát nem is ér semmit.

A Klevelandiak úgy néznek ki, mindha csak sorba mind temetnének, pedig Jakab Pista halálbirónak alig van dóga. Ojjan fájtintos otomobil vett pedig megint, hogy ojjanon még a panyor kiráj se

járt. No, de azér a reformátusoknál akatt egy kis hajcécó, merhogy most papot választanak oszt úgy néznek egymásra, akárcsak a véres ingre. Hát dukál is, hogy minden össze verekegyünk, mer úgy szép a magyar, ha egymást mari. Össze kell itt veszni mindenkin: Hock Jánoson, Baltazáron, Apponyin, a kirájon, Pedlow kapitányon meg mindenkin. Oszt csak a fejét kell ütni a másik magyarnak, hogy meg ne sántujjon.

Hej, mondok, ha én eccer végigüthetnék minden magyaron, hát ojjat ütnék, hogy mindegyiknek megrepedne a bőr a hátán, mer ha még most is egymás haját tépik, amikor ojjan nyomoruságba van odaát a nemzetségök, hát igazán nem érdemlik meg a lebegőt.

COLUMBIA HOTEL

311 MARKET STR. MCKEESPORT, PA.

Magyar barátságban és hűsítő italokban nincs hiány.

URBÁN ÉS KÁDÁR
tulajdonosok
szívesen látják a vendéget.

Akik a vidékről McKeesportra kerülnek,
keressék fel ezt a barátságos
magyar helyet.

Beteglátogatókat keresünk

a következő helyeken: Alliance, O., Barberton, O., Akron, O., Elyria, O., Lorain, O., Fairport, O., Niles, O., Newark, O., Toledo, O., Canton, O., Flint, Mich., Kalamazoo, Mich., Muskegon, Mich., Port Huron, Mich., Elgin, Ill., Joliet, Ill., East Chicago, Ind., Whiting, Ind., Gary, Ind., Corapolis, Pa., Daisytown, Pa., Johnstown, Pa., Homestead, Pa., McKeesport, Pa., Vintondale, Pa., Philadelphia, Pa., Woodlawn, Pa., Pricedale, Pa., Zelenople, Pa., Carrollville, Wis., Cudahy, Wis., Bridgeport, Conn., So. Norwalk, Conn., Torrington, Conn., Wallingford, Conn., East St. Louis, Ill., Elizabeth, N. J., Franklin, N. J., Keasbey, N. J., Newark, N. J., New Brunswick, N. J., South River, N. J., Yonkers, New York State, Scranton, Pa., Lynch Mines, Ky., St. Paul, Minn. és általában mindazon helyeken ahol eddig nincs beteglátogatónk. Köszönettel vesszük a jóindulatu magyarok jelentkezését.

BALKÁNYI

FÉNYKÉPÉSZETI
MŰTERME

8014 West Jefferson Ave.

DETROIT, MICHIGAN

Telefon: Cedar 3112

ROTH BANKHÁZAI

ERŐS
MINT A
SZIKLA

PÉNZKÜLDÉS HAJÓJEGYEK
KÖZJEGYZŐI IRODA
HAZAI JOGI ÜGYEK

401-403 Jerome St. McKeesport, Pa.
Pittsburgh State Bank
506 Grant St., 507 5th Ave.
Pittsburgh, Pa.

Chromei miegymás

MINAPÁBAN nagy kitüntetés érte a chromei népet, mert trombitaszóval hirdették ki, hogy egy csapat sátoros cigány ütötte fel tanyáját a városon kívül és aki meg akarja tudni, hogy lesz-e belőle milliomos, hát csak menjen ki oda, mert egy szépséges cigányleány megjövendőül majd mindent. A "cingel" bodik erősen készültek a jövendőlésre, az egyik bodi alaposan felöntött a garatra s még két bodit szerzett magához. Így indultak el hárman, akárcsak annak idején a három királyok. A bodiban szörnyen dolgozott a ködmönlé, egyenesen odaállított a jósnőhöz és elkezdett válogatni a szerencséiben, akárcsak a tót a vadkörteben. A cigányleány azonban rászólt, hogy tartsa oda az egyik első lábát, mert ő látni akarja, hogy milyen plánétában született a bodi. Hát a bodi oda is tartotta az egyik első lábát, de a másikkal tapogatni kezdte a jövendő titkait, de vesztére, mert a jósnő ugy szecska-rágón rugta, hogy a bodi cigánykereket hányt, majd pedig futásnak eredt, de a cigányok elcsípték és úgy összecsókolták, hogy mikor belenézett a tükörbe, azt hitte, négerrel áll szemben. Nem is mert hazamenni másnap reggelig s mikor a miszisz megkérdezte, hogy mitől olyan vastag az abrakszedője, a bodi azt felelte, hogy Calveron volt a bálban és a görlik örömeiben összeharapták, mert nagyon jól tud táncolni. A gazda oldalról hallgatta a dolgot és odaszólt, hogy kutya harapós görlik lehetnek azon a Calveron.

Másnap a bodi nem vitt hust a dinner-pélben a gyárba, hanem csak egy üveg tejet, azon is cucli volt. Mikor a többi bodik megkérdezték tőle, hogy kit szoptat, azt felelte, hogy fáj a foga és nem tudja a hust megdarálni. Meg is fogadta a bodi, hogy soha többé nem mondat magának szerencsét.

Az egyik chromei majszter bodi bezedegetett a holdvilágból és azután elindult esti sötétben sétálni a folyó partjára, hogy kigőzölögtesse a fejét. Ugy éjfél táján került a "tajzgyári" utcába, ahol eszébe jutott,

hogy az egyik miszisznek nincs ott-hon az ura, hát jó volna hozzá benézni. Felment a porcsra, s mivel az ablak nyitva volt, levette a kalapját és bedugta fejét az ablakon. A miszisz még nem aludt, észrevette az ablakban levő valamit, de hogy kevés a haj a majszter abraktartóján, hát holdvilágnak nézte eleinte a miszisz. De mikor látta, hogy a holdvilág mozog, kapta a palacsinta süttőt, odament az ablakhoz s míg egyik kezével odazárta a bodi gallértartóját, a másikkal elkezdte kopogtatni a koponyáját a palacsinta süttővel. A bodi addig rugdalózott, hogy egyszer csak kiszabadította a koponyáját és futásnak eredt, de a miszisz mindenütt a nyomában volt és olyanokat ütött hátára a palacsinta süttővel, hogy a szomszédok mind felébredtek, mert azt hitték, hogy robbanás történt valahol.

A nagy kopogásra előkerült a rendőr is és nyakon csípte a bodit, aki így a következő éjszakát "Ubricsen" töltötte s másnap az orvos drótozta meg a koponyáját. Ráadásul ötven dollárt kellett leszurkolnia a bíró előtt, ahol azzal mentegetőzött a bodi, hogy eltévesztette a ház numerát. A bíró azt felelte, hogy máskor nézzen széjjel jobban és ha már be is néz, akkor a lábával kezdje a dolgot és ne a fejével, mert ugy kevesebbe fog kerülni a dolog.

"SAMU" BETEG

SZOMORODOTT szívvel jelentjük, hogy a Dongó "Samu"-ja két hétig nagyon beteg volt és azért nem vehetett részt a Dongó szerkesztésében. Mokány legény a "Samu" gyerek, de már ezzel a bajjal ő se birkózhatott meg és bizony attól tatrottunk, hogy a kis "Samu" búcsút mond ennek a világnak és a Dongó hátralékosainak. Egyébként is az öreg Dongó háza valóságos kórház három hét óta s a november 15-ki Dongó emiatt késett el olyan gyalázatosan, no meg a csökönyös hátralékosok miatt, akik azt hiszik, hogy a nagyharang fizeti meg értük a betegeket. Egyébként "Samu" tiszteli a néniket és bácsikat. Már annyira eljutott, hogy fel tud kapaszkodni az ajtó tetejére.

MAGYAROK, FIGYELEM!

Ha az amerikai magyarok legkedveltebb olvasmányát, **A MIT MÁR SOK EZER MAGYAR OLVAS, TERJESZT ÉS DICSÉR, SZINTÉN ÉLVEZNI ÓHAJTJA;**

Ha az ó-hazai viszonyokról alapos tájékoztatást akar szerezni vagy az óhazába készül; továbbá:

Ha ismereteit tudományos, hasznos és lélekemelő dolgokkal akarja gyarapítani és szereti a szép költeményeket és a jóízű, kacagtató falusi humort; és

HA FARMOT ÓHAJT VÁSÁROLNI OLYAN HELYEN ÉS MAGYAR SZOMSZÉDOK KÖZT, A HOL TISZTA TELEKKÖNYVET KAP, VAGY A PÉNZE ELLENÉRTÉKÉT BECSÜLETESEN MEGKAPJA; akkor:

Tegyen bele egy tallért egyszerű levélbe, küldje az alábbi címre. Forduló póstával megkapja a

VIGASZTALÁS

cimű, 368 oldalra terjedő könyvet, a melynél érdekesebb, hasznosabb, s őszintébben megírt könyv még nem volt az Ön asztalán. A gratuláló, elismerő s buzdító levelek százait örzi az irattáram. **DE EGY-SZERSMIND FARMLEIRÓ JEGYZÉKET ÉS FÉNYKÉPEKET IS KAP ÖN AZ IT-TENI SZÉP, EGÉSZSÉGES, A MAGYAROK SZÁZAITÓL ELLEPETT VIDÉKRŐL.**

EMERY MIHÁLYI

G L E N F I E L D
NEW YORK STATE.

DONGÓ

Megjelenik havonta kétszer.

Szerkesztő: KEMÉNY GYÖRGY
Rajzoló: KEMÉNY JÁNOS.

ELŐFIZETÉSI AR:

Amerikában egy évre	\$3.00
4 hónapra	\$1.00
8 hónapra	\$2.00
Magyarországra egy évre	\$3.50

A DONGÓ CIME:

1066—25th Street, Detroit, Mich.

DONGÓ

HUNGARIAN COMIC PAPER
PUBLISHED SEMI-MONTHLY
Editor: GEORGE KEMÉNY.

Entered as second-class matter July 15th,
1916 at the Post Office at Detroit, Mich.,
under the Act, of March 3, 1897.

VIGYÁZÓ JÁNOS MEGFIGYELÉSEI

HÁLAADÁSRA készül Amerika népe. A köztársaság elnöke régi szokás szerint figyelmeztette a lakosságot, hogy meg ne feledkezzék a hálaadásról. És a jóindulatu, jámbor emberkék szörnyen gyürkőznek a hálaadásra s már hetekkel előbb a nyáluk is elcsurran arra a gondolatra, hogy a hálalkodás napján pulykapecsénye lesz áfonya bogyókkal és tökkel töltött lepénnyel. Már akinek lesz, mert hisz olyanok is akadnak majd elegenden, akiknek a pulykából csak az udvarvégen szétszórt csontok jutnak s ezek tejebe a kivetett tökmag, de az se piritva.

Hálalkodásra készül Amerika népe. Hát hiszen vannak elegenden, akiknek bőséges okuk van a há-

lálkodásra, de azután van sok-sok millió olyan ember, akinek még az elnök atyai intelme után is ökölbe szorul a keze, elfacsarodik a szive és didergő pulyáira nézve, átokba buggyanó szavakkal megkérdezi önmagától, hogy miért is adjon ő tulajdonképpen hálát? A nyomoruságért, a didergésért, a nélkülözésért, a meglöpött reményekért, a kutyába se vett igyekezetért, a megcsufított emberi mivoltáért? Hát ezekért adjon hálát? Hát ezekért?!

Az amerikai magyarságnak vajmi kevés oka van a hálalkodásra. Nem azért, mintha az amerikai magyarság nagy általánosságban rosszabb helyzetben lenne, mint mások. Az amerikai magyarságnak, mint olyannak, azért nincs oka, a hálalkodásra, mert az amerikai magyarság eljátszotta kis játékait és mostani mivoltában teljesen magatehetetlen. A háborus jólétet követő szűk esztendők még a réginél is sokkalta közönyösebbé tették az amerikai magyarságot, amely — kevés kivétellel — szépért, jóért és nemesért lelkesedni nem tud, cselekedni nem akar. Az amerikai magyarság nagy többsége csakis önmagával törődő ember-gép lett s a közös, faji érdekért való cselekvő képesség teljes csődje álldogál a küszöbnél. hogy rövid néhány éven belül összeroppantson mindenféle magyar intézményt. Ha csak valami csoda nem történik, ha csak valami próféta nem rázza fel a tepsedő amerikai magyarságot, akkor rövidesen minden elpusztul itt, amit évtizedeken át rakosgattak, építettek és ápolgattak a jók, az álmodók, az önmagukat emésztők.

Az odaát nélkülöző, az Amerika felé sóhajtozó magyarok még

mindig abban reménykednek, hogy az amerikai magyarság erkölcsi és anyagi ereje fogja majd talpra állítani az agyonsanyargatott magyar nemzetet. Még az öreg Rákosi Jenő is ebben a hitben leledzik és a "Budapesti Hirlap"-ot ajánlja az amerikai magyarságnak. Valamikor pedig éppen az ő lapjában íródott az, hogy "Európa az ocean tulsó oldalára veti népességének szemétjét." Most Rákosi Jenő ebben a "szemét"-ben látja a nemzeti erőforrásokat. Hát az lehetett volna, erőforrássá válhatott volna ez az amerikai magyarság, ha odaátról nem neveztek volna évtizedeken keresztül szemétnak és ha itt nem a nyirni való birkát látták volna benne a hivatásos és hivatástalan vezérkéket.

Az amerikai magyarságot évtizedeken át kirabolták, butították és egymásra uszították. Az amerikai magyarság ma már önmagát se tudja megváltani, mert a taglóval ütött, véresre megnyirt magyar többé azoknak se hisz, akik javát akarnák. Ma már csak egy itt a jelszó: "kaparj kurta — magadnak!" Akik jók és becsületesek voltak, azok szépen felfordulhatnak éhen, a megrakottak faképnél hagyják majd a megtépzott nyáját, s bekövetkezik a véget jelentő köszöntés: "Jó éjszakát, kurucok"!

A KIVÁNDORLÁSÓL

szól Vas András, Kemény György nagy költői műve. Rendelje meg mielőbb ezt a nagyszerű művet a Dongónál.

DR. L. H. HERBERT

volt ezredorvos

2225 W. JEFFERSON AVENUE
Detroit, Mich.

DETROITI DOLGOK

ÜNNÉPET ültek a detroiti magyarok. A Kossuth Lajos egyesület ülte meg húsz éves jubileumát és ebből az alkalomból olyan díszes jubileumi albumot adott ki, amelyhez hasonlót eddig soha semmiféle magyar egyesület nem adott Amerikában. A Kossuth Lajos egyesület talán a határon is túlment ebben a tekintetben s ugyancsak nagy munkába került, hogy összehozza az arra választott bizottság az album költségeit. A Kossuth Egyesület elnöke Gegus József, az összes tisztviselők és tagok a detroiti magyarokkal egyetemben büszkék lehetnek ugy az albumra, mint magára a jubileumra. Az album szerkesztői részét Pratinger Ferenc látta el hozzáértéssel és nagy odaadással. A "Kossuth Amerikában" című cikke igazán értékes történelmi tanulmány.

A jubileumi vacsorán olyan nagy volt a lelkesedés, hogy még a dörgő hangu Becker Jakab luteránus lelkész se lehetett hallani.

Igazán ideje lenne már annak, hogy a nagyközönség megtanulja az önfegyelmet, mert lármásan is szép ugyan a magyar, de még szebb, ha emberségesen hallgat.

Lakodalom volt a magyar negyedben és még a kutyák is kalácsot ettek. A lakodalmon részt vett "Kicsi bácsi" is, a ki természetét lefőző étvágyal pusztította a finom ételeket s mikor a menyasszonyi torta kiosztására került a sor, a jószívű "Kicsi bácsi" meg akart emlékezni az asszonyról is, aki otthon maradt. Tőle telhető fürgeséggel összepakkolt a finom krémesekből és tortákból egy papírba s a csomagot a mellékszobában az ágyon levő kalapja alá tette, hogy majd búcsuzkodáskor emberségesen hazaviszi. Hát haza is vitte a csomagot és otthon jó férjhez méltóan az volt az első biztatása: "No, feleség, hoztam ám neked is a lakodalmi édeségekből"! Fel is bontotta "Kicsi bá-

csi" a csomagot és csak úgy ragyogott a szeme a boldogságtól. Széttárult a finomságokat rejtő papír és rámeredt "Kicsi bácsira" három használt pelenka. Hirtelenében majd sóvá lett, mint a Lóth felesége, majd bánatosan összepakkolta a pelenkákat és visszavitte a lakodalmi hához. A pelenkák gazdái jelentkeztek, de már a süteményekről nem tudott senki. Hát némely embernek ilyen a szerencséje: még a sütemény is pelenkává lesz a kezében.

Fürödni akart az egyik bodi, teleeresztette a kádat meleg vízzel, lelki gyönyörűséggel beletehenkedett a vízbe és azután szépen elnyomta a buzgóság. Közben a lábujjával kipiszkálta a fürdőkád dugóját, kifolyt a víz és a bodit nagysokára ott találták az üres fürdőkádban alva. Ugy tátogott, mint a partra került potyka.

FODOR DEZSŐ

ÓRÁS

ÉS ÉKSZERÉSZ

8124 W. JEFFERSON AVE.
Detroit, Mich.

Karácsonyi és ujévi ajándékait
szerezze be az ő jól felszerelt üzletében.

JUHÁSZ CAMP GOOF

9022 HOLTON AVENUE

CLEVELAND, OHIO

A clevelandi magyar ifjúság találkozó helye.

Nagy terem multságokra, színelőadásokra és gyűlésekre.

Hűsítő italok és finom szivarok

J. J. PETRO

9005 BUCKEYE ROAD

CLEVELAND, OHIO

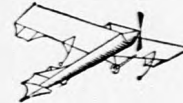
RÉGI ÉS JÓNEVŰ ÜZLETÉBEN KAPHATÓ MINDENFÉLE BUTOR, SZÖNYEG, EDÉNY, FESTÉK ÉS VAS-ÁRU.

Nincsen olyan elgondolható dolog a háztartásnál, ami nála nem kapható.

NAGY VÁLASZTÉK KARÁCSONYI AJÁNDÉKOKBAN.

Kérelem

Akinek megvan a Dongó 1916-ik évi június 15-ki száma, legyen szíves azt a Dongóhoz beküldeni. Egy szép könyvet küldünk érte viszonzásul.

ÉRTEBITÉS

Milwaukee-ban dr. Kácser Sándor vállalta el a Dongó képviseletét. Ajánljuk őt az ottani magyarok jóindulatába.

JOHNSTOWN, PA. ÉS VIDÉKI MAGYAROK FIGYELMÉBE!

Kérvények megírása
Örökösödési ügyek
Adás-vételi szerződések
Rendes polgári és bünyügyek elintézése
Sommás perek
Rendes követelések behajtása
Nősülési engedélyek
Érték behajtások
Okiratok hitelesítése
Általános magánjogi dolgok
és díjmentes tanács céljából forduljon

KÖVÉR SÁNDOR

békebíróhoz (Alderman)

Hivatalos iroda helyiség:

413 1/2 Broad St., Johnstown, Pa.

Telephone: 2492 — Lakás: 1241 L.

ŐSZINTE BESZÉD

(A Dongó olvasóihoz, a magyar újságosokhoz s általában a jóra való magyarokhoz.)

Irta: KEMÉNY GYÖRGY

„Akinek fülei vannak a hallásra: halljon”!...

Amerikai újságíróskodásom huszonöt esztendejét betöltöttem. Amint lélekben végigtekintek a huszonöt esztendőm, úgy találok, hogy bár elkövethettem sok tévedést, de az újságírói pennára nem hoztam szégyent soha, az újságíró hatalmával nem éltem vissza semmi körülmények között.

A keserves huszonöt esztendő — mi türes-tagadás — nagyon megviselt. Nem annyira a munka tört le, mint inkább a sok-sok csalódás, magyar fajtámnak fájó közönyössége s az a rettentően sok anyagi gond, amin keresztül mentem a 25 éve alatt.

Most a 25 esztendő elteltével búcsuzok a Dongó olvasóitól, az amerikai magyar újságírástól s általában a magyar írástól. Rettentő lelki megpróbáltatásokba került, hogy leírjam ezeket a sorokat, de le kellett azokat írnom. Letörtem és egyelőre nem bírom tovább a munkát. Erőszakoltam magam egy darabig, de tovább nem megy, mert teljesen összerokadok és 47 éves koromban emberroncs lesz belőlem. Még a gép se mehet örökösen megállás nélkül, annál kevésbé a halandó, a törekeny ember.

Amikor egy negyed század után így kell elbúcsuznod az amerikai magyar olvasóközönségtől, nem lennék becsületes, megtagadnám egész multamat, ha nem mondanám el leplezetlenül, egész őszintén, hogy mik okozták munkabírásom összetörését.

Dicselkedés, panaszkodás nélkül mondhatom, hogy mindenkor az egyszerű, a nehezen dolgozó

magyar embereket igyekeztem védeni, azokat akartam felvidítani, azokat akartam fölemelni s miután az egyszerű, kis emberek mellett tartottam ki becsülettel, egész újságírói pályafutásom alatt szegény maradtam, mint a közmondásos templomi egér.

Mindig reméltem, hogy a 25 év leforgásával majd csak úgy alakulnak a viszonyok, hogy néhány hónapra másra bízhatom a Dongó ügyeinek vezetését s jól megérdemelt pihenés után újabb erővel foghatok az íráshoz. De nem úgy történt. A mult esztendőben 25 éves házassági évfordulóm alkalmából azt írta egyik napilapunk, három egész sorban, hogy e fölött az évforduló fölött nem lehet csak úgy szó nélkül el-siklani. És ezzel az ügy el volt intézve. Majd pedig következett amerikai magyar újságíróskodásom 25 éves fordulójára s egy pár lelkes abauji földim belekezdett egy jóindulatu mozgalomba, amely azonban úgy járt, mint a „Simon Judit” kicsi férge, amely nem tudott megnőni.

Az amerikai magyar lapok egyike-másika emberséges jóindulattal megírta, hogy nagyon szegény ember vagyok és az amerikai magyarság nagy lelki nyugalommal elintézettnak vette a dolgot.

Ez a részvétlenség, ez a hidegség nagyon végigboronált a lelkemen. Anélkül is rossz bőrben voltam, mert a két év előtti influenza összetört csak annál is inkább, mert magamra hagyatva félholtan kellett megírnom az irni valókat. A cudar betegség után nem volt megpihenésem s a mult év nyarán Himlervillen olyan

vérhast kaptam, hogy csaknem belepusztultam. Hónapokig a szó-szoros értelmében sirva írtam minden sort, de újból csak nem lehetett megpihennem, mert a gazdasági pangás miatt alaposan megcsappant bevételek mellett nem alkalmazhattam valakit, hogy legalább a munka egy részétől megszabaduljak.

És azután jött a legsúlyosabb valami. Hat hónap alatt megírtam „Vas András”-t, a magyar irodalom legnagyobb terjedelmű költői elbeszélését. Nem hat hónap, de hat esztendő kellett volna egy ilyen óriási mű elkészítéséhez. Az amerikai magyar sajtó egyszer-máskor megemlékezett a műről, hirdetések is jelentek meg róla, de a nagyközönség közönyös maradt.

A „Vas András” megszülése kivette belőlem — közönségesen szólva — az utolsó szuszt. Négy hónap óta csak úgy járok, mint ősszel a légy. Megtörtént emiatt, hogy ez év augusztusában a Dongó se jelent meg; húsz esztendő alatt csak most az egyszer történt meg ilyesmi a Dongóval.

Igyekeztem a Dongó olvasóival, — különösen pedig a hátralékosokkal — megértetni azt, hogy szánalmas helyzetben vagyok, másfélezernél több hátralékosomnak talán három izben is küldtem értesítést, de bizony csak egypár jóindulatu ember felelt azokra megfelelő módon, a többiek vagy hallgattak, vagy pedig azzal biztattak, hogy majd később fizetnek. Csakhogy én „majd”-okkal nem fizethettem a számláimat.

Egyes megbizott és meg nem bizott „beteglátogatók” is a Csáki szalmájának tekintették a Dongó pénzét. Így történt meg azután az, hogy bár a Dongó a legelterjedtebb amerikai magyar lapok egyike, bár több ezer dollárja

van szanaszéjjel, hónapok óta a legszegényetesebb módon nélkülözőm kellett csak azért, hogy a számláimat így-úgy rendezzem.

De nem bírom tovább ezt az állapotot. Attól tartok, hogy beleőrülök a gondokba. Lealázónak tartom, hogy folytonosan piruljak azok előtt, akiknek én tartozom csak azért, mert az én magyar barátaim egyre a "majd"-okkal biztatnak.

Még a Krisztus is azt mondotta, hogy "ha lehetséges, múljék el tőle a pohár"! Én pedig csak közönséges földi halandó vagyok, hát meddig üritsem még a retentő keserűségek kelyhét?!

Elhiszem én azt, hogy az utóbbival időkben sok-sok embernek megvoltak a maga nagy bajai, de azt már nem hiszem el, hogy az amerikai magyarságnak legalább tíz százaléka ne tehetne meg egyetmást.

Sok-sok mindent el kellene még mondanom, de a nóta vége ugyanis egy maradna: én nem bírom tovább a keresztet. Érzem, hogy le kell roskadnom alatta. Azt pedig még a legközönyösebb magyar se kívánhatja, hogy én összeroppanjak teljesen és támasz nélkül hagyjam nagy családomat.

A Dongó előfizetői ne ijedjenek meg. Igyekezni fogok megfelelő kezekbe adni a Dongót, amely maholnap 20 esztendő lesz s amely még mindig a legelterjedtebb magyar lapok egyike. Én csak abban az esetben maradhatnék meg továbbra is az amerikai magyar újságírás és az amerikai magyarság szolgálatában, ha kiki lehetőleg rövidesen eleget tenne fizetési kötelezettségének s módomban lenne, hogy a föltétlenül szükséges megpihenés alatt valaki egyidőre felmentene legalább a munka egy része alul.

Én lopni nem tudok, koldulni nem akarok. Én csak a magamét kérem. Ha megkapom, akkor továbbra is megmaradhatok a magyar írás munkásának; ha nem: akkor "jó éjszakát, kurucok"!

Életemnek ez volt a legkeserűsebb írása. De ezen is túlestem. Hogy ezután mi lesz? annak csak a nagy isten a megmondhatója. Petőfi Sándor, a halhatatlan magyar költő, kit most születésének századik évfordulója alkalmából ünnepelnek azok, akik még mindig éhen halni hagyják a költőket, azt írta egyik költeményében:

"A hosszas szolgálat jutalma
Egy érdempénz s egy rongyos öltözet.
...Igy eresztik el a vén katonát"?!"

Hát így, Petőfi Sándor, még mindig így! De azért holt költőket eljárógnak ünnepelni azok, akik az élőkől sajnálták a kenyeret.

WEISS MÓR

HAZAI ÓRÁS és ÉKSZERÉSZ

THE JEWELER

7902 West Jefferson Avenue

Detroit, Mich.
ELAD NAGYBAN ÉS KICSINYBEN

GAZDAGH BÉLA

POST OFFICE BOX 6
EXPEDIT, PA.

A magyar ügyek régi harcosa.

Üzletében kapható mindenféle házi szükséglet.

Elsőrangú dohány és szivar.

A bányászathoz szükséges mindenféle kellék raktáron.

Ügyes-bajos dolgában forduljon hozzá bizalommal.

TRENTONI MAGYAROK!

A BRIDGEPORTI RAKÓCZY EGYLET
TRENTONI 20-ÍK FIÓKJA tudomására
hozza minden magyarnak, hogy

A RAKÓCZY EGYLET AZ ALAPSZABÁLYAIBAN ELŐÍRT ILLETEKEKET MINDIG PONTOSAN ÉS LELKIISMERETESSEN KIFIZETI.

Ahol legalább 12 magyar van az Egyesült Államok területén, ott fiókot lehet alakítani.

JERTEK TEHÁT, MAGYAR TESTVÉREK, LEGYETEK TI IS KURUCOK ÉS MÉLTÓ UTÓDAI A NAGY RAKÓCZYNAK

A trentoni fiók gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján a Paricsy-Hallban 204 Genesee Str.), ahol is EGY évestől ÖTVEN éves korig tag lehet minden magyar anyaszülte.

FARKAS ISTVÁN

Hotelje, szalonja és pool-roomja.

Nagy terem egyleti gyűlésekre, lakodalmakra és táncmultságokra.

8637 Buckeye Rd., Cleveland, O.

NEMZETI HALL

a legalkalmasabb hely táncvigalmakra, gyűlésekre és lakodalmakra, sőt még birkózásokra is.

Majorossy B. István, tulajdonos
8804-6 Buckeye Rd., Cleveland, Ohio

SOLTÉSZ

aggyusztálja ki a clevelandi magyarokat ruhával, kálappal, cipővel és minden egyéb ruhánemével.

KERESSE FEL ÜZLETÉT!
8820 Buckeye Rd., Cleveland, O.

MAGYAR

TEMETKEZÉSI
VÁLLALAT

ÉS KOPORSÓ RAKTÁR

Temetéseket elvállal a legfényesebbtől a legegyszerűbbig a legjutányosabban

BICZÓ ÉS TÁRSA

8027 W. JEFFERSON AVE.
DETROIT, MICH.

— Telefon: Cedar 175 —

Esetek "Nyul Győzi"-ből

DERTH AMBOYBAN az egyik miszter juhbálra ment egyedül, otthon hagyva a misziszét és a gyerekeket, ő pedig alaposan beszédett a holdvilágból és két téglával verve a mellét tánc közben mindig ez dalolta:

Reggelig Mariskám
Sej, reggelig!
Mig az édes anyád aluszik.

Hajnal hasadtával a miszter kábult fővel hazatérve, elkezdte mutatni a miszisznek, hogy ő milyen legény volt a juhbálban. A miszisz szemrehányásokat tett neki, de a miszter csak tovább legénykedett s végre a miszisz a nagybotosokra bízta a miszter jó kedvét. A nagybotosok pártfogás alá vették a misztert úgy, hogy a hüvösön aludta ki a mómort. Azalatt pedig a miszisz kerekelt oldott a gyerekekkel együtt.

Két nap múlva a miszter hazakerült és miszisz nélkül találta a lakását; méregbe jött és újra beköpött a mérgeből, kiült a garádicsra és elkezdte torkaszakadtából szomorúan dalolni:

Elszökött a feleségem
Jaj, de nem is bánom;
Ha elszökött, vissza jönni
Soha se próbáljon.
Ej, élet, bitang élet
Próbálatlan drága kincs!
Hogyha kérdik: hol az asszony?
Elment hála Isten! Nincs!

Másnap a miszter kijózanodva az összes szomszéd plézeken kereste a misziszt, de még mai napig sem találta sehhol. Ujra beköpött a mérgeből és már csak ezt dalolja:

Rigó madár rászállott az ágra,
Azt füttyüli: elhagyta a párja.
Engemet is elhagyott a babám.
Árva vagyok, mint a rigó madár!

Perth Amboyban az egyik cingel bodi több éven át dolgozott egyik

gyárban s ugyannyira elbizakodott, hogy már el sem hitte, hogy őt kitehetik a munkából. Egy napon olyan szépen kitétek, mint a huszonegyet. Két heti "stappolás" után a bodi elhatározta, hogy megházasodik, mert ha már ő nem dolgozik, majd az új miszisz fog dolgozni. Felkérte az egyik misztert, hogy menjen el vele a szomszédos farmra tyukokat venni a lakodalomra. A miszter el is ment vele, kinézték a tyukokat, de mikor fizetésre került a sor, akkor jutott eszébe a bodinak, hogy minek is kell a sok tyuk, ha nincsen menyasszony? Szóval nem vette meg a tyukokat. Hazafelé jövet, betértek egy szalonba egy kis búfelejtőre és a miszternek olyan jó kedve lett, hogy a "munsájn" kaparójával kente a cingel bodinak a képes felére a házassági "lajsznit", amit a cingel bodi futás után otthon a tükörben olvasott le.

A springtoni farmernél megbugygyant a krumpli leves és a miszter azt tanácsolta, hogy tegyenek bele mézet meg cukrot, majd akkor talán jobb lesz. Ugy is tettek, csak hogy akkor meg valósággal megbolondultak a krumpli levestől és olyan dalolást vittek végbe, mintha csak lagzi lett volna náluk.

HONFITÁRS!

A halottkém állapítsa meg rólad, hogy a potyaolvasásba haltál bele!

DR. FARKAS GÉZA

5000 DOLLAR BIZTOSÍTEK
AZ ALLAMNÁL
és pontos elintézése. Pénzküldés, jogi Magyarországi és itteni peres ügyek gyors tanács és hűjegy.
FORDULJON HOZZAM BIZALOMMAL.
1958 Genesee Street Toledo, Ohio

DUSCHINSZKY JENŐ

BANKÁR.

Pénzküldés napi árfolyamon a világ minden részébe.

Hajójegyek minden vonalra.

Közjegyzői okiratok elintézése.

Ügyes-bajos dolgaiban forduljon hozzá tanácsért.

7800 W. JEFFERSON AVE.
Detroit, Mich.

KIRTZ M.

2792 EAST 79TH STREET
Cleveland, Ohio.

FÜSZERÜZLET
ÉS MÉSZÁRSZÉK.

Friss és füstölt hús, mindenféle háztartási cikk nagy választékban.

BARTKO ANDRÁS

8927 Buckeye Rd., Cleveland, O.

FÜSZERÜZLETE
ÉS VEGYES KERESKEDESE.

A legrégibb üzletek egyike a magyar negyedben.

W. H. SCHWARTZ

Első magyar ügyvéd és hitel közjegyző Ohio államban, 512 Society for Savings épületében, Cleveland, O.
Telefon: Cuhahoga central 3350—R. Bell Main 5720.

KERESTETÜNK

olyan egyént, akiről a szeplőt nem tudjuk eltávolítani, ha az utasítás szerint...

HERMAN-féle SZEPLŐ-KRÉMET

HERMAN SZEPLŐ CREME CO.
Dep. 5. AURORA, ILL.

Clevelandban az öreg Laczkó Jól ismeri minden magyart; Keresse föl "drág szalonját". Ki "száraz" sört inni akar. Kufferját is elmuffolja Laczkó truckja nagyon hamar.
LACZKÓ JÓZSEF, 8107 Rawlings.
Cleveland, O. Tel. Princeton 2366-E

MAJNER HISTÓRIÁK

HIMLERVILLEN az egyik bodi nagyon árvának érezte magát és csakis a legnagyobb utánjárással tudott egy jó barátot szerezni, akit aztán annyira megszeretett, hogy nélküle sehová még egy tapodtat se ment volna. Az egyik este valahol lánynezőben jártak együtt, hát amint az est homályában hazafelé tartottak, a jóbarát csak meghököl és a haja az égnek áll; annyira megrémült, hogy még szólni sem tudott. Kérdezi aztán a bodi, hogy mi a baj? A jóbarát csak a földre mutat és félve huzódik hátrább; nézi a bodi, hogy mi az, amitől az ő kedves jóbarátja annyira megijedt, hát látja, hogy egy nagy kigyó van az uton összetekeredve, még pedig nem is akármilyen, hanem amint a bodi (aki melleleg kigyószakértő is) megismerte: vipera volt. Ne félj, testvér, mondja a barátjának és felkapott egy követ, amit valaki káposztás kőnek akart valamikor hazavinni, de mivel nem bírta, hát otthagya az utszelen, és puff! a kigyóra dobta. De az nem azért volt vipera, hogy csak úgy egyszerűen még egy káposztás kőtől is megdögöljön; kapta a bodi még vagy háromszor, négyszer rádobta a kigyóra a nagy követ és amikor már teljesen biztos volt benne, hogy a kedves barátjának nem lesz semmi bántódása a kigyótól, akkor eresztette azt oda, hogy nézze meg: milyen alaposan agyonverte ő a viperát. A barát odamegyen, vizsgálja az agyonvert kigyót és akkor sült ki, hogy a harcias bodi egy hatalmas lópatkót kövezett agyon a káposztás kővel. Megharagudott aztán a bodi a jóbarátára, amiért az őt így becsapta és újra más barátot keresett magának. Az új barátnak annál jobban örült, mert annak még automobilja is volt és égre-földre ígérte a

bodinak, hogy elviszi rajdolni. El is vitte és a bodi úgy feszített a hátsó ülésen, akárcsak egy másodrangú tyuktojás, de mivel egy helyütt nagy sárba kerültek és a Ford sehogy se volt képes kimászni a kátyuból a maga erejéből, így a jóbarát megkérte a bodit, hogy legyen szíves szálljon le és segítse kitolni a kárét a kátyuból. A bodi neki is dőlt a káré farának és tolta irgalmatlanul, igaz hogy a Ford is eléggé igyekezett szegény a bodi erőlködésén enyhíteni, mert egy aeroplánt is megszegyenítő berregéssel igyekezett kikapaszkodni a kátyuból és a bodit úgy behányta sárral, hogy mikor hazament, hát senki sem ismerta. De ez még semmi se lett volna, hanem mikor a Ford kiszabadult a kátyuból, hát a sáros bodit egyszerűen otthagya és annak gyalog kellett haza mennie.

Most már a bodi állandóan fegyvert hord magánál és elhatározta, hogy aki előtte ekár kigyót, akár jóbarátot avagy rajdolást emleget: ő azt irgalmatlanul lelövi.

Toms Creeken lagzi volt, amire meghívták a dantei majner bodikat is, akik ugyancsak kivették részüket a mulatságból. Az egyik dantei bodi úgy beszédett a ködmönléből, hogy borjúkereskedő lett belőle, de mivel egy másik bodi csak 15 centet ígért fontjáért, így nem lett semmi a vásárból és a tulajdonos kijelentette, hogy inkább keztyüt csinál előle, de nem adja el olyan olcsón.

A dantei majner bodik ki akartak öltözködni és áncugokat rendeltek egy hiénánál, aki szörnyen mondogatta, hogy milyen nagyszerű áncugokat kapnak majd a bodik. A hiéna felszedte az előgeket, a bodik meg csak azt kaptak, amit Bugyi kapott a tapasztásért.

Jóralaló magyarok

Ujabbán a következő jóralaló magyarok szereztek előfizetőket a Dongónak.

Bazsó András Cleveland, Jakab István Chrome. Laky Béla Chicago, Marton József Alpha, Tóth Pál Passaic, Kremper Ignác Trenton, Tóth Péter Pittsburgh, Dr. Kácsor Sándor Milwaukee, Pogány Lajos Shinnston, Mihók Sándor Youngstown, Szabó István Dante, Tóth Károly Bethlehem. Horváth István Plymouth, Bindics István Northampton, Kecán Sándorné Columbus, Takács András Leechburg, Naményi B. L. Buffalo, Orvecz Imre Perth Amboy. Papp Ferenc

Trenton, Koós Károly Bridgeport, Szécskay György Pittsburgh. Fogadják a Dongó köszönetét.

ÉRTESETÉS

Marosi György ur fel van hatalmazva Mt. Carmel, Shamokin, Kulpmont és Keiser környékén a Dongó előfizetéseinek felvételére és nyugtázására.

PÁL IMRE

hajójegy- és pénzküldő irodája.

Az összes hajótársulatok törvényes megbízottja. — Pénzküldés napi árfolyamon. —

Telkek és házak vétele és eladása. Tűzbiztosítás. — Közjegyzőség.

9117 BUCKEYE ROAD
CLEVELAND, OHIO.

Tel. Princeton 2584-R.

DR. MAJOROS JÁNOS

MAGYAR FOGORVOS

8820 Buckeye Road, Cleveland, Ohio
Rendelő órák: Hétköznap délelőtt 9-től este 8 óráig. — Vasárnap 2—5 óráig

PÉCSI JÁNOS

HUS-ES FÜSZER-
ÜZLETEBEN

mindig friss hus és fűszer áru
vásárolható.

543 S. YALE STREET
Phone: Cedar 2156

VARGA J. J.

9601 Cumberland Ave. Cleveland, O.

MÉSZARSZÉKE ÉS FÜSZERÜZLETE.
Minden kapható nála, akárcsak Pesten.

RITTER & CO.

A legnagyobb magyar mézarszék s hentesüzlet Clevelandban

Friss és füstölt husok.

Mindenféle saját készítésű
kolbászfélék.

3103 Lorain Ave., Cleveland, O.

Tel. Central 4544 W. és Lincoln 972

MAGYAR AMERIKA

A GAVALLÉRIA.

Irja: Kemény György

Magyarországon csak bucsu vagy országos vásár alkalmával engedheti meg magának a szegény ember fia, hogy egy-két liter bor erejéig kidőfje a mellét. Ez is nagy megerőltetésbe kerül, azért vigad talán sírva a magyar; mert akkor is eszébe jut földi nyomorúsága.

Amerikában nincs bucsu, vagy országos vásár, de van fizetés rendesen kéthetenként és ha a magyar kikapta a gyár-irodából a "kopertát", vagy "pedát", akkor azután szereti kivágni a rezet, vagy helyesebben mondva az aranyat. Mert hát a fizető borítékban gyakran megcsördültek régente a szép, sárga aranyak.

Ilyenkor azután szüretük van a korcsmárosoknak, mert az árva gyerekek is iszik. A magyar fizetéskor nem sajnálja a véres veritékkel megszerzett dollárokat. A kinek jó fizetése volt az rendesen végigkínálja (megtritolja) a korcsmában lévőket. Heleszen mondva: "fulház drinkszet" kér a korcsmárostól és büszkén ki-kívág a "bárra" egy aranyat.

Mindenféle bevett szokás az, de különösen Pittsburg környékén, a hol jó munkaidőben ugyancsak vastag "kopertákat" szorongat a magyar a zsebben.

Egy ilyen fizetés alkalmával ugyan csak hangos volt az egyik pittsburgi magyar korcsma. A "bar" mögött veszettül sűrögtek a sörmérők, csengett az arany, kopogtak a nagy, talpas poharak. És ivott nagyokat az egész korcsma.

Egyszer csak beállított a korcsmába két ujságügynök. Fizetés napja volt, hát keresték az áldozatokat. Fizetéskor a magyar sok könnyelmű dologra hajlandó, néha még ujságrendelésre is. Az ujságügynökök körülnéztek

és hamarosan kiszemeltek egy áldozatnak valót, a kinél alapos "koperta" volt és kínálgatott itallal minden halandót. Mikor észrevette az ügynököket a magyar, odaszólt a korcsmárosnak:

— Kérdezze meg, hogy mit isznak?

— Sámpányiát! — felelt tréfásan az egyik ügynök.

— Adj nekik sámpányiát! — vélekedett a magyar.

— De abból három dollárba kerül egy üveg! — magyarázta a korcsmáros.

— Nem kérdeztem! — felelt a magyar.

A "szalonos" sietve nyitotta a pezsgős üveget. A magyar elé is tett egy nyurga, pezsgős poharat, de a mi magyarunk hamarosan leintette:

— Nekem adj egy nagy sert!

Az ügynökök a szalonnával nekilátottak a pezsgőnek. Gyönyörködve szürsölték a pezsgő bort, míg a magyar büszke lenézéssel nagyokat nyelt az öblös sörös pohárból.

— Adjál szivart! — szólt újból a magyar.

A korcsmáros sietett a szivaros skatulyával és rögtön meg is jegyezte:

— Ezek az urak csak tíz centes szivart szívnak.

— Nem kérdeztem! — felelt flegmatikusan a magyar.

A korcsmáros megkínálta az ügynök urakat a rendelő magyar elé is odatolta a szivarokat de az megint csak leintette:

— Nekem adj "tóbiszt" (Három darab öt cent.)

Az ügynökök ittak és füstöltek. Közben erősen számították hogy mennyi időre fizettessenek elő a magyarral az ujságra. A mi magyarunk kibontotta a kopertát és odaszólt a korcsmárosnak:

— Mi a kötség?

— Három dollár ötven cent! — szólt a korcsmáros.

A magyar elébe dobott egy 20 dolláros aranyat. Az ügynökök szeme nagyot villant. Meglőkték egymást és mosolyogtak:

— No, ez legalább két évre előfizet!

A korcsmáros visszaadta a különbözetet s mialatt a magyar visszarakosgatta pénzét a "kopertába", hozzálépett az egyik ügynök s bizalmasan a vállára veregetett:

— Jár magának ujság, földikém?

— Nem.

— Hát akkor rendelje meg az ujságot.

— No, azt már nem teszem! — felelt méltatlankodva a magyar.

És a két ügynök majd elájult a csalódástól.

SZIVES TUDOMÁSUL

Lorain (Ohio) és környékén Rónay Sándor ur a Dongó megbízott képviselője. Ajánljuk őt az ottani magyarság jóindulatába.

ITT VANA TÉL!

Jöjjön és tekintse meg a mi puhaszenes és keményszenes kályháinkat, amelyeknek kitűnő jóságuk már be bizonyította mégis a legolcsóbbak

Közeleg a karácsonyi ünnep.

Régi szokás szerint ilyenkor valamilyen emléktárggyal szoktunk kedveskedni gyermekeinknek és hozzátartozóinknak. Ajánljuk, hogy már most jöjjön be hozzánk és válassza ki amit szeret, ami megfelelő és ami hasznos tárgy.

GEGUS TESTVÉREK

VAS-ÉS FESTÉK KERESKEDÉSE
8130 West Jefferson Ave., Detroit, Mich.
Telefon: Cedar 1184.

KÖRÖSFÖY JÁNOS

665 SOUTH WEBB AVENUE
ALLIANCE, OHIO

NAGY

MAGYAR FÜSZERÜZLET
ÉS MÉSZÁRSZÉK.

KÖRÖSFÖY JÁNOS ÜZLETÉBEN
MINDEN KAPHATÓ. AMIT
CSAK SZEM ÉS SZÁJ MEGKIVÁN.

Körösfőy János a magyar ügyek régi és buzgó harcosa, aki alaposan rászorgált a magyarság támogatására.

PETRÁS LAJOS

ügyvéd, városi tanácsos.

Irodái:
1039 GUARDIAN BUILDING
8915 BUCKEYE ROAD
Telefon: Main 2327. — Central 710.
Lakás telefon: Princeton 2408 W.

HORVÁTH MIHÁLY

9013 BUCKEYE ROAD
CLEVELAND, OHIO

A legrégebb és legnagyobb
magyar cipőüzlet
Clevelandban.

Kaphatók: női, férfi és gyermek-cipők. Sárcipők és gummi eszímák.

TALÁNY

MI EZ?

SZEG **y** Gaz DAG DAG
É **y** Gaz DAG DAG

A megfejtés díja egy szép könyv.
A megfejtés beküldésének határideje: 1922 december 10.

Az október 15-ki számban közölt talány megfejtése:

HÚBELE BALÁZS.

Helyes megfejtést küldtek be a következők:

Ferencz János, Hornyák Jánosné, Nagy József, Kovács János, Szekeres M.

A jutalmul kitűzött könyvet Ferencz János (Pittsburgh) nyerte meg.

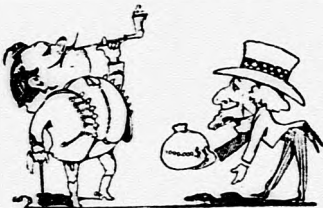
WEIZER JÁNOS ÉS FIAI

Ohio állam egyik legrégebbi hajtó- és pénzküldő irodája.

Ingatlanok eladása,
tűzbiztosítás és jog-
ügyek elintézése.

8935 Buckeye Rd., Cleveland, O.

Saját épületében.

FŐBURDOS

Emberek, halljunk szót
Végig az országban;
Mert szívet derítő,
Biztató ujság van:
Szörnyen örülhetnek
A pipás emberek,
Nem kell már szívniok
Káposzta levelet
A Főburdos-dohány
Illatos, zamatos,
Tőle a pipázó
Sose lesz bánatos.
Főburdos dohánynak
Egy kvóder az ára,
Aki megkóstolta:
Árát nem sajnálja.

A Főburdos dohány egyedüli árusítója:

J. Fried és Testvérei

269 1/2 PEARL STREET
NEW YORK.

A FŐBURDOS-DOHÁNY ÁRA:
CSOMAGONKINT 25 CENT.

SZÁLLÓ-IGÉK

UBRICS környékén nagyon elkésredtek a magyarok, de különösen a potyaolvasók azért, hogy augusztusban nem jelent meg a Dongó. Őt "ubricsi bodi" beszélgetett a dolgról egy vasárnap délután a szalonban és az egyik bodi bánatosan azt mondta, hogy egészen elsavanyodik itt az élet, ha befagy a Dongó. A másik bodi erre büszkén kijelentette, hogy egy pohár ködmönléért mutat ő olyan viccet, amelyet még a Dongó nagyapja se látott. A vicc az lett volna, hogy a bodi hátra teszi a két kezét és felveszi a padlóról az égő szivart az abrakartójával. A bodi belökte a ködmönlevet és hozzáfogott a vicchez. Nagy büszkén kiegyenesítette a derekát és azután elkezdett lehajolni a szivar után, már csak egy lábnyira volt attól, de akkor a ködmönlé kirugta alula a hátsó lábait és a bodi úgy odamázolta a kobakját a padlóhoz, hogy mind levált a pulitér a képes feléről. Mikor a bodi belenézett a tükörbe, hát alig ismert önmagára s ráadásul a nézőközönség nagyot nevetett a bodi baján. Meg is fogadta a bodi, hogy inkább előfizet a Dongóra és arra bizza a viccelést, de ő nem viccel többet.

Woodbridge környékén, ha valaki nagyon erősködik és ráfizet a legénykedésre, ezt mondják róla:

— Ez is túl akarta viccelni a Dongót.

South Chicagóban csövet akartak bevezetni a bodik és lyukat kellett volna furniok, de hogy nagyon kopott volt a furó, hát lassan ment a munka. A gazda megharagudott a késedelem miatt és rászólt a vállalkozóra, aki ijedtében kiment az utcára, beszólított három markos bodit, akik együttesen nekidőltek és bár a furó elgörbült, nagynehezen mégis csak kifurták a lyukat. Ennek öröme a gazda olyan jól tartotta őket szőlőlével, hogy egyenkint kellett hazavinni az erős bodikat.

Ha valakin erőt vesz az ital és tárogatni kell járás közben, ezt mondják róla az ottani magyarok:

— Ez is lyukat fúrt.

D. B. STONE

MAGYARUL BESZÉLŐ ANGOL ÜGYVÉD
822 Leader-News Building, Cleveland, O.
A Superior és East 6-ik utcák sarkán.
Telefon: Main 7090 és Central 1383

A DONGÓ POSTÁJA

I. S. A küldött dolog józú, kidongjuk annak rendje-módja szerint.

T. J. Köszönet a betegekért, bár csak így tenne minden hátralékos.

T. A. Az eseteket kidongjuk, az ígért betegeket várjuk.

P. D. A Dongó türelmének is van határa. Jó lesz tehát rendezni a dolgot, mért másként jön a rácsos ablak.

C. G. Faragunk belőle valamit. Nem kerülne ott egypár beteg?!

P. S. J. Hosszu biz ez, akárcsak az Iván nótája, de majd csak sorra kerül.

J. J. Ha mindenki elviszi a Dongó betegeit, akkor mi majd szépen nézünk ki a nóta végén. Muszáj magának pont a Dongó betegeit ellopni?!

V. J. Várjuk azokat a nagyon ígért betegeket.

K. A. Sok hátralékosból még Kemal pasa se tudna kiverni a betegeket.

Sz. I. Lássuk azokat az új előfizetőket.

V. M. Igaza van, hogy "mi magyarok nagyon szeretjük a bort", de már az igazságot nem szeretjük, pedig a mondás szerint "borban az igazság."

B. A. Elküldtük "becses atrecára" a Dongót.

Több dolgról máskor szólunk.

HALÁL ELLEN

NINCS ORVOSSÁG — MONDJA A RÉGI
PELDABESZÉD

Amelyik clevelandi magyar háznál a Halál kopogtatott, jusson eszükbe

THE JAKAB CO.

magyar temetésrendező és balzsamozó intézete, amely a legjobban berendezett a városban.

Betegszállító kocsik állanak rendelkezésre. Lakodalmakra és keresztelőkra a legjobb gépkocsikat tartja.

8923 BUCKEYE ROAD

CLEVELAND, OHIO.
MINDKÉT TELEFON.

KÖNYBE LÁBAD A SZEME

---

ha elolvassa majd megérdemelt figyelemmel

VAS ANDRÁS

---

gyönyörűséges históriáját, amit pattogó rigmusokba szedett

KEMÉNY GYÖRGY

A kivándorlásról, az amerikai magyarokról irt, művészi képekkel diszitett könyv ára:

Csinos kötésben ..... 2 dollár

Remek diszkötésben a szerző sajátkezü
aláírásával ..... 5 dollár

Rendelje meg ezt a nagy művet, amelynél érdekesebbet még nem olvasott. A rendelést küldje erre a címre:

D O N G Ó

1060-25th STREET, DETROIT, MICH.